

udenlandske myndigheder følger det af retsplejelovens § 190, at en anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde så vidt muligt bør imødekommes, medmindre dette vil være »åbenbart uforeneligt med landets retsorden«. En tilsvarende formulering er anvendt i retsplejelovens § 223 a og § 479 (om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske domme m.v. her i landet). Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke nogen væsentlig indholdsmæssig forskel på de to formuleringer. Derimod bør det præciseres, at en anmodning om afhøring ved hjælp af videokonference eller telefonkonference »skal« (i modsætning til »bør«) imødekommes, medmindre det vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden, jf. herved også ovenfor under pkt. 3.1.4 om artikel 4 i EU-retshjælpskonventionen.

Efter artikel 10, stk. 2, er den anmodede medlemsstats pligt til at tillade afhøring ved hjælp af videokonference endvidere betinget af, at den råder over de tekniske hjælpemidler, der er nødvendige for at gennemføre en sådan afhøring. Råder den anmodede medlemsstat ikke over de tekniske hjælpemidler, der er nødvendige for en videokonference, kan den begærende medlemsstat stille dem til rådighed efter aftale med den anmodede medlemsstat. Formålet med dette lovforslag er som nævnt alene at tilvejebringe det nødvendige retlige grundlag for, at danske domstole har mulighed for at imødekomme en anmodning fra en anden medlemsstat om afhøring ved hjælp af videokonference. Hvorvidt danske domstole i praksis vil have mulighed for at medvirke ved en sådan form for afhøring vil afhænge af, om domstolene råder over de nødvendige tekniske hjælpemidler. Så længe domstolene ikke råder over de nødvendige tekniske hjælpemidler, vil en sådan afhøring alene kunne gennemføres, hvis den begærende medlemsstat i overensstemmelse med artikel 10, stk. 2, stiller disse hjælpemidler til rådighed. Kravet i retsplejelovens § 190 om, at anmodninger »så vidt muligt« imødekommes, bør derfor opretholdes også i relation til afhøring ved hjælp af videokonference. Såfremt der i overensstemmelse med Retsplejerådets anbefalinger på et senere tidspunkt indføres mulighed for at foretage afhøringer i danske sager ved anvendelse af tekniske hjælpemidler som video m.m., vil dette gøre det nemmere for danske domstole at imødekomme anmodninger fra udenlandske myndigheder om afhøring ved hjælp af videokonferencer.

Artikel 10, stk. 5, og artikel 11, stk. 5, indeholder nærmere bestemmelser om den fremgangsmåde, der skal anvendes i forbindelse med afhøring ved hjælp af videokonference eller telefonkonference.

Ved afhøring ved hjælp af telefonkonference aftales den praktiske tilrettelæggelse mellem de berørte medlemsstater. Retten vil have pligt til at underrette vidnet eller den sagkyndige om tid og sted for afhøringen, sørge for identifikation af vidnet eller den sagkyndige og kontrollere, at vidnet eller den sagkyndige har indvilget i afhøringen ved hjælp af telefonkonference.

For så vidt angår afhøring ved hjælp af videokonference følger det af artikel 10, stk. 5, litra a, at en repræsentant for den anmodede medlemsstats judicielle myndighed, om nødvendigt bistået af en tolk, overværer afhøringen og er ansvarlig for identifikation af den person, der skal afhøres, og for overholdelsen af de grundlæggende retsprincipper i den anmodede medlemsstat. Efter Justitsministeriets opfattelse bør det være en dommer (herunder en retsassessor eller en dommerfuldmægtig), der overværer afhøringen og er ansvarlig for identifikation af den person, der skal afhøres. Dommeren vil skulle påse, at retsplejelovens regler overholdes. Dommeren vil i den forbindelse skulle vejlede om reglerne om vidnefritagelse og vidneudelukkelse, jf. retsplejelovens § 173, stk. 1, jf. §§ 169-172. Dommeren vil ligeledes have pligt til at gribe ind, hvis dommeren vurderer, at afhøringen sker i strid med grundlæggende principper i retsplejeloven, herunder hvis der opstår spørgsmål om, hvorvidt den afhørte har pligt til at besvare bestemte spørgsmål.

Den afhørte kan påberåbe sig ret til at nægte at afgive forklaring i det omfang det følger af den begærende eller den anmodede medlemsstats lovgivning, jf. artikel 10, stk. 5, litra e. Dommeren vil som nævnt skulle påse overholdelsen af de danske regler om vidnefritagelse og vidneudelukkelse, jf. retsplejelovens §§ 169-172. Derimod vil dommeren ikke skulle tage stilling til, om den afhørte efter den begærende medlemsstats lovgivning har pligt til at besvare spørgsmål.

Det fremgår af artikel 10, stk. 6, at dommeren ved afhøringens afslutning har pligt til at udfærdige et referat af afhøringen. Bestemmelsen adskiller sig fra retsplejelovens § 186 derved, at referatet ikke vedrører indholdet af afhøringen. Efter artikel 10, stk. 6, skal der udarbejdes et referat af afhøringen med angivelse af tid og sted, den afhørte persons identitet, identiteten på alle andre personer i den anmodede medlemsstat, som har deltaget i afhøringen, og den egenkab, hvori de har deltaget, eventuelle edsafklæggelser eller afgivelser af tro og love erklæringer samt de tekniske omstændigheder, under hvilke afhøringen har fundet sted. Det vil således være op til den begærende medlemsstats judicielle myndigheder at afgøre om og i hvilket omfang indholdet af den afgivne forklaring skal refereres.